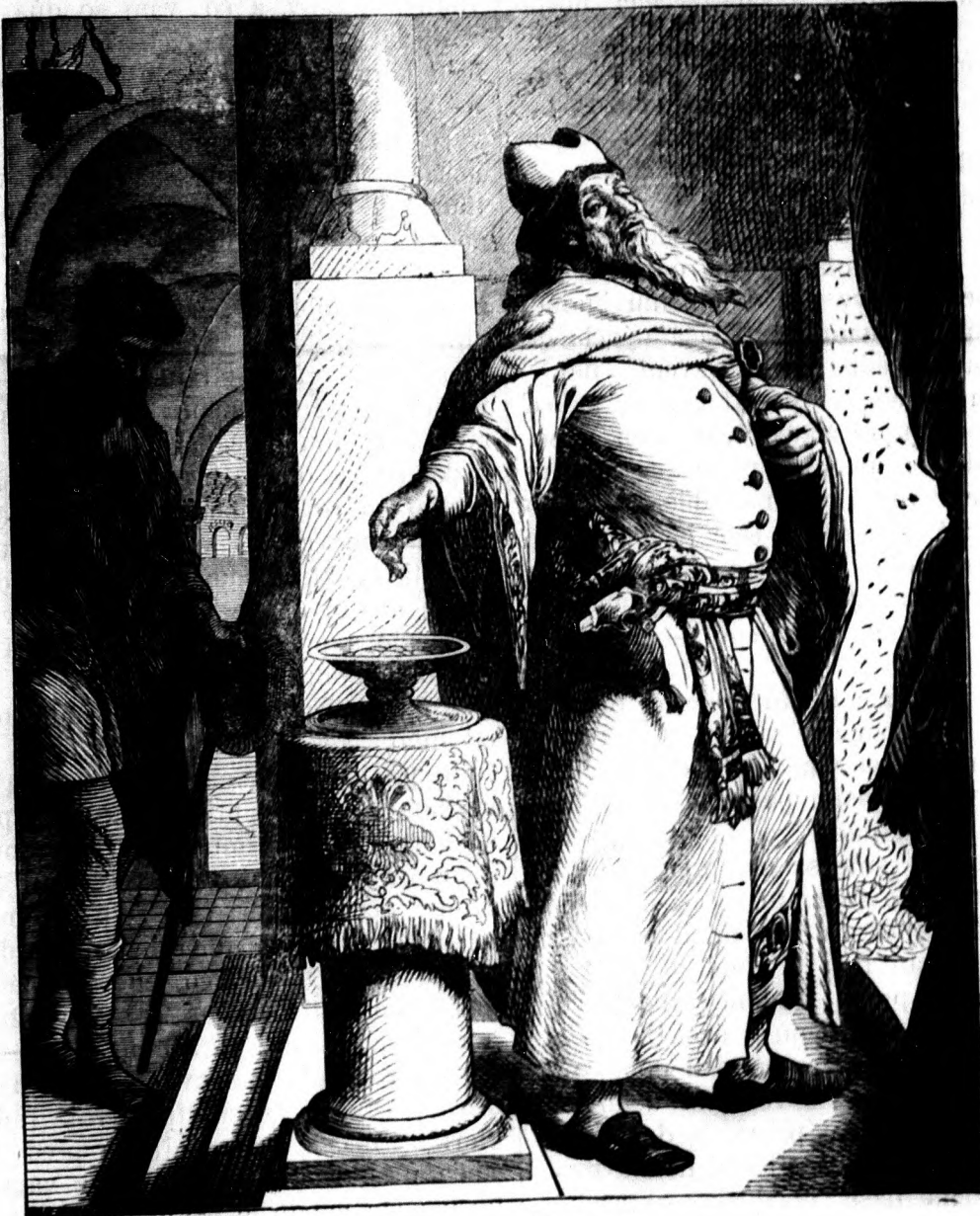

OPRAVDOVÝ
KREŠTĀN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:		Vychodí každú nedeľu.	Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNYÁNSZKY.	Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú.
Na pol roka	1 „ — „		
Na štvrt roka	— 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Spoločnými silami.

Rozdelenie práce a sústredenie sil je základ hmotného i duševného blahobytu. Keď každý jeden každý svoje povolanie prevezme a všetci určenú svoju prácu a povinnosť v záujme celku k prospechu človečenstva, rodu, vlasti, obce a rodiny verne a svedomite plnia; keď bez obzrania sa vôkol, výlučne úlohu svoju neunavene a vytrvale prevádzajú, vtedy zdar i úspech je istý; vtedy napredovanie je možné a zaručené; vtedy môžeme vzdorovať s nehodami osudu. A toto tak zrejmé, tak jasné je, že ani ináč myslieť sa nedá. Lebo

Farizej a publikán.

veď každý musí nahliadnuť, že všetkému čo konať, čo prevádzať nám nutno a potrebné, pri-
 pomerami určenému povolaniu chuť i vlohy sa pripoja: blahodarný výsledok je istý, neomylný.

učíť sa musíme; každú schopnosť, veškerú zbehlú len cvičením, učením nadobudnúť si môžeme. Teraz ale sily i schopnosti človeka sú ohrozené a vývin týchže zvláštnou prichylnosťou, vôľou a chuťou k tomu, lebo inému podmienený je. Kto má neobyčajné vlohy a nadanosť k nejakému remeslu, ten možno planým, v najlepšom páde stredným roľníkom by bol; kto dľa vlastnej obľuby výtečným advokátom stať by sa mohol, ten by pripadne v lekárstve alebo kupectve sotva spomenutia hodným by sa stal. Kým naopak, keď k vyvolenému alebo

Buď tomu ale tak, lebo inak, jestli každý z nás povolanie svoje vážne berie, jemu sa obeť tuje, tože s chufou a vytrvalosťou prevádza v povedomí, že ako užitočná čiastka celku, vyplniac svoju špeciálnu, bárs aj chatrnú a sebe menšiu úlohu a povinnosť, pri stálom a rozumnom zaoberaní sa jedným kruhom účinkovania v každom páde istú zbehlosť si nadobudne, a práca mu ide od ruky.

Toto je rozdelenie práce, ktoré aby užitočným a osožným zostalo, potrebné je sjednotenie síl. Obmedzení sme v silách i prostriedkoch našich, a len všetci spolu vieme všetko, môžeme všetko a máme všetko. Spolčenie toto nám umožňuje v malom rodinný, vo veľkom ale občanský štátny život. V kruhu tomto poslednom dosť nás je podeliť sa ku všetkým potrebným prácam, v ňom nachodíme k vycvičeniu sa a k prevádzaniu práce nevyhnuté prostriedky, a v ňom umožnený je potrebný dozor a zabezpečená dostatočná obrana. Nepozostáva tedy iné, ako aby jedenkaždý podrobil sa jednej úlohe, alebo úlohám jednakého druhu, a potom aby každý postaf svoju dľa najlepších síl a zbehlostí svojich svedomite zastal k spoločnému prospechu.

Všetko toto je tak jednoduché, a predsa keď sa na poli verejného života rozhlíadneme v najväčšej miere opak tohoto spatrujeme a nachodíme. Predne prípravy naše k plneniu budúcnych našich úloh a povinností: naša výučba je nedostatočná, často žiadna. Nepripravení, nevyprobovaní vystupujeme na postaf života, a keď v jednom, alebo inom žiadaný uspech napochytre nenachodíme: meníme povolanie a účinkovania naše bez rozvahy a nahodile. Už toto samo sebou je zlé, horšie ale ešte je to, že my úlohy naše veľmi ľahko berieme, a nezdar nie nevedomosti, nevytrvalosti svojej pripisujeme, lež príčiny toho, — pravda vymyslené — na iných skladáme.

Nespokojní sme, ale neskúmame, či nie svojou vinnou? — Posudzujeme všetko a všetkých. Sťažujeme sa obviňujeme vinných i nevinných, a s úľubou počúvame našim podobné reči. Tým bezpodmienečnú vieru dáme, a hotoví sme i k vyhrázkam, ale aby sme sa my premenili, aby sme sa my obrátili, o tom ani reči. A predsa dávno nám hlása staré, dobré prislovie naše: »pomoc si sám, i pán Boh ti pomôže.«

Preto vážme si prácu; vážme, ctíme si tých, ktorí verne a vytrvale pracujú; nasledujme takých, ktorí nám v plnení povinnosti dobrý príklad dávajú. Spojme sa s vernými delníkmi štátu, aby sme pri rozdelení práce sjednotenými silami úspechu dosiahli; aby sme si neunavenou činnosťou položenie naše obľahčili, okrášlili a osladili, a zapúďme od seba tých, ktorí len oso-

čovaním iných vynikaf sa snažia a probujú. Ten nech je vašim príkladom, ten nech je vašim vodcom, kto vysúka rukávy a v potu tvári pracuje na postati života jemu pridelenej; kto svoje povinnosti koná verne a svedomite bez reptania a bez ustania, len ten môže aj vám za vzor slúžiť.

Spojte sily vaše ale k zdarnej a výnosnej práci, nie ale k rúcaniu, nivočeniu. Tým verte, ktorí smer účinkovania si vytkli, nie ale tým, ktorí len všetko hania, všetko osočujú, pomlúvajú a všetkých upodozrievajú.

Slovo k rodákomi!

Pamätáte sa, rodáci, ved' nebolo to tak dávno, a dialo sa to tak často, že ste si museli zapamätať, čo hovorili prez celé lanské leto na ľudových shromaždeniach kočujúci agitátorovia ľudovej strany, a čo vám so dňa na deň húdli v obciach i vo vlastných rodinných domoch vašich kortesujúci kňazi a kapláňovia prez celú nedávnu jaseň. Zo všetkých pravých i nepravých sťažností, obviňovaní ba obžalób najzávažnejšia bola tá, ktorá sa výlučne vás týkala, že totižto v Uhorsku postavenie a polozenie roľníka, gazdu je najsmutnejšie, najneistejšie, najfaššie. Sypaly sa obžaloby, ako kvapky hustého dažďa z tmavých oblakov, že len ako vás a vaše záujmy zanedbáva, zapredáva vláda a s ňou tá prekliata liberálna strana bola vám, ako váš najväčší a najzafatejší nepriateľ predstavovaná, od ktorých len záhubu očakávať môžete a smiete. Dane, nízke ceny obilia, ba este aj živelné pohromy, všetko na rováš liberálnej vlády kládli, natolko, že ani čudovať sa nemožno nad tým, že sa našli jednotlivci, ktorí podvodné reči tieto uverili, ba práve div divúci je to, že väčšina vás prehliadla mámenie a podvod a verná zostala dávnym zásadám liberalismu a pravdy.

No buďsi akokoľvek, my odhliadli by sme i od toho, že agitátorovia títo, ktorí značnú časť ľudu predsa omámili a ho k sebe a k svojim neznámym cieľom pripútali, nie k pomoci vašej, lež k zavedeniu vášmu používali líčenie neblahých pomerov nášho hospodárstva, keby len v kruhu svojho účinkovania len i tú najmenšiu snahu ukázali, že im váš dobrobyt na srdci leží, že z vašich tiarch a bied čo len ako málo, ale aspoň niečo obľahčif chcejú a vynašajú sa. Ale horká jeho bieda! Práve naopak. — Pri pojednávaní rozpočtu, menovite rozpočtu ministerstva orby, — kde že sú tí chýrni ľudoví rečníci, ktorí z nedele na nedeľu sa pred vami chvastali: pošlite nás na snem, a my vám pomôžeme? Postali ste ich hrbu, — ako že vám pomáhajú? Či len jednu jedinu radu dali, či len jediný i

sebe menší spôsob ukázali, ako by ťažkému položeniu nášho roľníckeho ľudu odpomožené byť mohlo? — Horká jeho rada, ťažké udanie smeru a spôsobu! — prázdne sudy zvučaly, prázdne hlavy daromne žvatľaly; kde nič, tu nič, keď prišlo na skutky, ľudári zostali nemými.

Oproti tomu početní mužovia liberálnej strany otvorene a jasne poukázali na obavu vzbudif mohúce zjavy na poli nášho hospodárstva. Otvorene a smele vylíčili všetko, čo je záhubné, ale poukázali na prostriedky, ktorými a akými toľto zlu odpomocť nutno a možno. Jeden za druhým stávali, aby zo zkúseností a vedy svojej spôsoby pomoci navrhovali, a ľudová strana?! — Ľudová strana verná svojej úlohe, konsekventná v svojej vám už známej premenlivosti, bije sa v prsia, a hlása i roztrubuje, že liberálna strana fýgľe zháňa, a upodozrieva ju tak, ako pred tým, lenže ešte smutnejším, lebo smiešnym spôsobom. Preto, že liberálna strana líčením nehôd hospodárstva ľud nebúrila, sľubami na poli tomto nekortešovala, ale jej členovia, čo celí mužovia, jedine vtedy a na tom mieste zaoberajú sa s tým, kedy a na ktorom mieste to potreba donáša: ľudová strana, ktorá pred tým nesvedomite búrila, teraz ale keď by vážne a rozvažne pracovať treba bolo, ufahuje sa, mlčí; táto, povedať možno, neočatá strana v časopisoch svojich účinkovanie vážnych, vzdelaných a za dobro ľudu zaujatých liberálnych, ablegátov času a miestu primerané, povinnovaté za pretváрку a kunštovnosť vyhlasuje. Keď holotu a ničomnosť svoju týmto zakrývať zamýšľala, nech jej bude dľa vôle, keď ale dobrý náš ľud zas do zmätku priviesť sa snaží, proti tomu rozhodne zakročujeme. — Vidzte a poznávajte priateľov vašich, rodáci moji, a vy ktorí ste s dobrým úmyslom, ale podvedene a zavedene na ľudáka hlasovali, opýtajte sa vášho zástupcu, čo hovoril, čo vykonal za vás, keď sa o najzvláštnějších záujmoch vašich rokovalo? *Pravdomil.*

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Ministerská odpoveď na návrh Kossutha. Ako sme to v predošlom čísle spomenuli, Franc Kossuth zadal na sneme návrh, aby sa budúceho roku päťdesiatročná pamiatka potvrdenia zákonov z roku 1849, ako i pamiatka boja za slobodu zasvätila. Min. predseda br. *Bánffy* v sobotňajšom zasadnutí snemovom odpovedal na interpelláciu túto, že nemá nič oproti tomu, aby sa na 11. apríl 1898 padajúca pamiatka potvrdenia zákonov z roku 1848 primerane zasvätila, pretože ale mnohí činitelia v ďalších udalostach sú ešte na živote: vláda rovnako preniknutá láskou ku kráľovi a ku vlasti žiadala snemovanu, aby návrh tento nepostavila na denný poriadok. Čo i snemovňa urobila.

Novi grófi. Jeho veličenstvo nariadil, aby sa grófska hodnosť a prádikát grófa *Ludvika Tiszu* preniesol na synov *Kolomana Tiszu*, menom *Štefan*, *Koloman* a *Ludvik*, ktorým udeiené bolo i dedičné členovstvo snemovne veľmožov. *Koloman Tisza* bol, ako známo, za dlhé roky ministerský predseda a vyznačenie toto patrí vlastne *jemu*, ktoré ale on, ako „obecný vojak“ liberálnej strany, vo svojej skromnosti *neprijal*.

Socialistický kongress. Dňom pred započatím všeobecnej debatty o rozpočte ministerstva hospodárskeho, zasadol v *Czegléde* kongress socialistov hospodárskych tým cieľom, aby resolúciami svojimi upozornil snem na svoje sťažoby. Toto ale bolo cele zbytočné, bo sa snem i bez tak veľmi dôkladne počal zaoberať s otázkami upadnutého hospodárstva nášho sa týkajúcimi, a nebolo rečníka, ktorý by pohybom hospodárskych socialistov nebol venoval pozoru. Kongress skončil sa síce v poriadku, to ale čo vláda v prospech hospodárstva a malých hospodárov a hospodárskych robotníkov uvedie, *nebude zásluhou kongressu tohoto*.

Chýry o mobilisácii nášho vojska. Po vojenskej porade vo *Viedni* vydržiavanej vyskytnuly sa v časopisoch najmä protivládnych rozličné chýry, že by ohľadom na krvavé udalosti v *Turecku* a na ostrove *Kréte* jedna čiastka nášho vojska mobilisovaná byť mala, a písalo sa už i o tajných nariadeniach na direktie železničné ohľadom dopravy rezervistov na miesto povolania, a vojska samého na hranice. Chýry tieto ale nemajú žiadneho základu, bo sa doteraz pre monarchiu našu nevyskytnula nutnosť ku mobilisácii. Stalo sa jedine to, že ku loďam pri ostrove *Kréte* stojácim vyslaná bola ešte jedna veľká a tri menšie lode.

Udalosti na Kréte. Nádeje naše, že sa po obsadení ostrova tohoto vojskom veľmocí uvedie pokoj, sa nespĺnily. Skoro súčasne s vojskom našim, anglickým, ruským, francúzskym a talianskym — nemecké vojsko bolo ešte na ceste — vystúpilo i vojsko grécke na ostrov, pripojilo sa hneď k povstalcovi, a menom *kráľa gréckeho* oznámilo okkupáciu ostrova. Povstalci spojili taktó s armádou gréckou počali napádať turecké vojsko a dobyli od neho vskutku dve bašty. Ponevác ale cieľom okkupácie spojeným vojskom bolo, aby sa udržal pokoj na ostrove, tak lode, vidiac postupovanie gréckeho vojska, obrátili sa proti nemu, a v nedeľu po poludní počaly jeho tábory pri meste *Kaney* bombardovať. Blížších správ ešte niet, ale ako vidíme, veci sa vždy viac a viac zamotávjajú. I v *Macedónii* to už vrie, a všeobecne očakáva sa, že tu o nedlho tiež povstane revolúcia, ak sa totižto *Turecku* nepodarí veľkou silou vojska provinciu túto obsadiť. Výhlady ku tomuto sú ale veľmi slabé, bo *Turecko* pre nedostatok potrebných peňazí je ku dajakej väčšej vojenskej akcii skoro neschopné, a z tejto príčiny nemalo ani slovíčka proti okkupácii *Kréty*.

KRAJINSKÝ SNEM

Pri pojednávaní rozpočtu ministerstva hospodárstva, vyslanci berú živú účasť a viacerí ablegáti povedali reči hlboko siabajúce do nášho národohospodárskeho života.

16. februára keď minister *Wlassics* predostrel návrh zákona o kúpe pozemkov a stavbe nových budov pre university, *Pulszky* zaoberal sa v dlhšej reči s otázkami hospodárstva, ktoré zaľahly teraz na celý svet a pre *Uhorsko* sú tým povážlivejšie, bo je ono hospodársky štát, kdežto iné západné štáty majú vyvinutý priemysel. Zaoostalo najmä robotníctvo ručnou prácou sa živie, a toto vidiac pokrok veľkých statkov a kapitálov, domnieva sa, že je potlačené. Teší sa z toho, že je krajina pri

polepšení hospodárskych pomerov už ďalej od hlásania primeraných hesiel. Nemyslí, žeby sa dalo upadlým hospodárskym pomerom odpomôcť iba upravením cien obilia. Uznáva konečne potrebu toho, aby štátne a obecné lajfundia aspoň z čiastky prišli do podrobného obehu. Rozpočet prijíma.

Komjathy hovorí, že sa výdavky štátne od počiatku konstitúcie veľmi zväčšili a odporúča osobitné colné územie.

Szilvy je protivnej mienky a neuznáva to za správne, že istý politický smer terajšie polozenie hospodárstva použil ku šíreniu svojich reakcionárnych zásad. Polozenie toto sa neupraví tým, že jednotlivé triedy občanov proti sebe postavíme, ale musíme sa usilovať, aby sa ku vykorenieniu všeobecnej biedy všetky triedy svorne prichytili. Odborné vzdelanie hospodárske treba položiť na široký základ, a chov domácich zvierat podporovať. Vínogradníctvo sa síce zákonom minulý rok doneseným pozdvihnúť môže, chyba je vraj ale to, že sa dochovávanie oblúkov sverilo na súkromné ruky, to by mal štát na seba prevziať.

Juricza hromžil na bursu, že neplatí daň.

17. februára. *Béldy* uznáva v svojej reči činnosť vlády na poli chovu domácich zvierat a zdravotníctva, a dokladá že pri chove koní by sa ešte mnoho vykonat dalo a malo.

Géza Gajári myslí, že by sa najprv medzere zapríčinené náboženským a kmenovým rozdielom mali vyplniť a hovorí potom o polohe hospodárstva a nízkej cene obilia a upozorňuje gazdov, aby nečakali všetko od pomoci štátnej, ale aby sa sami prichytili ku práci a aby sa spoločovali, ale nie v kartelloch, lebo toto je na škodu kupujúceho obecnstva.

Gróf *Szapáry* a gróf *E. Zichy* zaoberali sa s otázkami socializmu.

Kovácsy je spokojný s účinkovaním vlády na poli hospodárstva, lebo vie, všetko razom previesť nemožno.

Földváry sa zaoberal regulovaním riek a odporúča do pozornosti záležitosť kanálu medzi hlavným mestom a Csongrádom.

18. februára. *Werner* schvaľuje kolonizačnú politiku vlády a napomína národnosti aby nahliadly, že akonáhle padne národný organizmus štátny, že padnú i ony.

Minister hospodárstva *Darányi* odpovedá v krátkosti na reči všetkých predrečníkov. Na hospodárske odborné vzdelanie venované je o 30 tisíc zlatých viacej ako vlani, čím sa umožní nové náukobehy uviesť a na učiteľských pripravaniach i osobitných učiteľov hospodárstva zamestnávať. Rekonštrukcia filloxerou zničených viníc započala sa už povoľovaním pozíciiek. Na depostovanie oblúkov jesto plocha 1500 jutrová, čím sa ročne do 50 tisíc jutár viníc obnoviť môže. S otázkou touto úzko súvisí otázka viničných kolíkov a uisťuje, že štát podporovať bude tu najmä malých vínogradníkov. Ku prekazeniu falšovania vína podrobila sa prísnejšie poriadky a ak sa ani týmto neporadí neriad prekaziť, tak sa v usrozučení s ministerstvom obchodu obráti ku zákonodarstvu. Pri chove domácich zvierat oznamuje, že svinský dúl už iba v 857 obciach zúri, paprčková choroba ale iba v 184 obciach, a že sa záležitosť zvieracieho zdravotníctva pri vyrovnaní úplne do poriadku donesie. Hovoriac o robotníkoch zo štatistiky posledných 5 rokov dokázal, že pláca hospodárskeho robotníka zdrážela, na Horniakoch ku pr. o 50 percentov, kým ale dôchodok pozemku stále upadáva. U nás niet nedostatok roboty, ale nedostatok robotníkov. Akonáhle minister vnútra predloží zákon čeliadkový, i on predloží zákon o upravení pomeru medzi robotníkom a zamestná-

vateľom. (Všeobecný súhlas.) Na Dolnej zemi najdrahšie platia robotníkov hospodárskych v békésskej, čanádskej a čonorádskej stolici. Čo sa tých viazaných pozemkov dotýka, administrácia štátnych statkov diať sa bude tak, že si ministerstvo kultu a financií vyžadujú popredku jeho mienku. Ohľadom fidei-kommissov ale sa v ministerstve pravosúdia robia obširne predpráce ku utvoreniu primeraného zákona. S majetníkom jedného z najväčších fidei-kommissárnych statkov ale štát práve teraz vyjednáva, aby sa pozemky tieto medzi 56 obcí rozdelili. Protestuje konečne proti tomu upodrozrievaniu, žeby on v záujme veľkostatkov strannicky pokračoval a prosí aby sa pri pojednávaní jeho rozpočtu strannícka politika odložila. Ministra po tejto reči mnohí ablegáti pozdravili.

Thaly hovoril o Železnej bráne, *Miklós* si praje čím skoršie prevedenie polepšenia hospodárskych pomerov.

19. februára. *Nyegre* sa zaoberal s pomerami v marmarósskej stolici a žiada, aby vláda probila všetko možné ku polepšeniu osudu rusinskeho ľudu. Gróf *Alex. Károlyi* hovorí, že v liberálnej strane nepanuje shoda ohľadom sociálnej otázky a žiada pre ľud úverkové spolky a kolonizáciu.

Egyedího by tešilo, keby veľkostatkári synov svojich na miesto advokátstva dali vzdelat v hospodárstve, týmto by i malý gazda prišiel ku lepšiemu vzdelaniu.

Opát *Molnár* v svojej reči zazlieva, že Koloman Tisza bol kedysi povedal, že je to pre štát všetko jedno, či je zem, len nech štát od nej daň dostane.

Koloman Tisza odmrštuje slová Molnárove a vyhlasuje to bezzákladné upodrozrievanie. Molnár pýtal potom za odpustenie.

Štefan Tisza zaoberal sa s rečou grófa Károlyiho, a riekol, že je to samé upodrozrievania vlády. Hovorí ďalej o robotníckej otázke a udáva, že na dedinách kňaz, učiteľ, a statkár v sociálnej otázke veľa urobiť môže, bo tam nie sú protivy tak zaostrené.

20. februára. Na počiatku zasadnutia ministerský predseda *Bánffy* učinil svoje poznámky na Kossuthov návrh zákona ohľadom zasvätenia 50ročného jubilea boja za slobodu. Vybavenie tejto záležitosti najde si čitateľ v politických zprávach. Potom nasledovalo pojednávanie rozpočtu ministerstva hospodárstva. Vyslanci *Barta* a *Serényi* zaoberali sa s hospodárskymi pomerami a posledný odporúčať zakladanie hospodárskych spolkov. Ku koncu zasadnutia odpovedal minister *Lukács* na interpelláciu *Asbóta* zadanú v záležitosti nešťastia v rešických baňach a na interpelláciu *Visontaiho* v záležitosti vzbury v Anine. *Kossuth* interpelloval potom vládu v otázke búrlivých pohybov na Východne a pýtal sa vlády, že či intervencia veľmocí smeruje ku tomu, aby sa vypuknutie nepriateľstva medzi Tureckom a Gréckom prekázalo, a otázka ostrova Kréty konečne rozriešila?

22. februára. Vyslanec barón *Solymsi* hovoril o socialisme a *Polonyi* v svojej dlhej reči vyslovil svoju radosť nad tým, že liberálna strana nahliadla potrebu toho, dôkladne ňsa zaoberať s rozpočtom ministerstva hospodárstva. Ďalej hovoril o kupčení so zbožím na burse, kde riadne ceny obilia stlačia. *Asbóth* hovoril, že príčinou hospodárskeho úpadku je úžera a žiadal odstránenie tejto. Na konci zasadnutia odpovedal minister *Perczel* na druhú čiastku interpellácie *Visontaiho* a *Hentallera* v záležitosti vzbury v Anine. Odpoveď vzala snehovňa v známosť.

Snemovňa veľmožov vydržiavala zasadnutie dňa 19. februára a prijala návrh zákona o zaokrytí deficitu výstavy a návrh zákona o zrušení malej lutrie.

Pomoc remeselníkom.

V posledných rokoch naši remeselníci veľmi sa ponosujú, že im remeslo zle ide, a pomaly z remesla takrečeno nebude im možno vyžiť. Tieto ponosy počujeme — rozumie sa — najčastejšie od chudobnejších remeselníkov, ktorí nemajú dosť peňazí, aby si materiál, suroviny, — potrebné k remeslu, — nakúpili vo veľkom lacnejšie rovno z daktorej fabriky; ale môžu si kúpiť naraz len málo materiálu, práve čo im je na pár dní potrebné, vo sklepoch. V obchode je, pravda, materiál o mnoho drahší a často aj planší, ako vo fabrike. Takto má potom chudobný remeselník dvojakú škodu.

Keď takýto malý remeselník predá pár kusov svojho tovaru na trhu; kúpi si trochu suroviny, materiálu, aby mohol v najbližších dňoch pracovať, — a zvyšok stroví na živnosť. Z draho kúpeného materiálu zase vyhotoví pár kusov a ide na trh; ak sa mu nepodarí tovar predáť a vo sklepe nemá úveru, tak nemôže ďalej pracovať, a pritom snáď nemá čo do úst položiť. Život takéhoto remeselníka je samá starosť, samá bieda.

Celkom inakšie môžu pracovať tí veľkí majetní priemyselníci, ktorí majú dosť kapitálu a nakúpia si naraz mnoho suroviny materiálu a to rovno z fabrik, kde dostanú tovar lepší a o mnoho lacnejší. Následkom tohoto títo veľko-priemyselníci môžu svoje výrobky lacnejšie predávať, ako ten malý priemyselník, ktorý materiál kupuje z druhej alebo z tretej ruky.

Takýmto spôsobom veľký priemysel, najmä fabriky kazia zárobok malých priemyselníkov, lebo kupujúce obecnstvo kupuje radšej lacné výrobky fabričné, ako tovar malého priemyselníka, ktorý ho musí drahšie predávať, ak chce mať pri ňom aký-taký ošoh.

Preto je život malého priemyselníka so dňa na deň ťažší, tak že mnohí chudobní remeselníci opúšťajú svoje remeslo a inakším spôsobom zarábajú svoj chlieb. V mnohých mestách v hornom Uhorsku, kde dakedy kvitol malý priemysel, — teraz zanikol temer docela.

Často stáva sa aj to, že chudobný remeselník vidiac, že ako samostatný majster nemá zárobku, nemôže vyžiť, alebo ide pracovať k daktóremu veľko-priemyselníkovi, fabrikantovi ako tovaryš, alebo ide za nádenníka. Takýmto činom stane sa malý priemysel takrečeno sluhom veľkého priemyslu, fabrikantov, ktorí pomocou svojho veľkého kapitálu panujú nad ním.

Veľký kapitál svojimi mnohorakými prosriedkami opanúva priemysel a vlastne majitelia týchto kapitálov sberajú ošoh z priemyselných výrobkov; sám remeselník, ktorý pre toho veľko-priemyselníka alebo fabrikanta pracuje, pri mo-

zolnej práci ledva vládze zarobiť toľko, aby sa pri chudobe vyživil so svojou rodinou.

Mnohí premýšľali už o tom, ako by bolo možno obrániť malý priemysel proti vykorisťujúcej moci kapitálu. Ponevác chudobní remeselníci jednotlivé nie sú vstave obrániť sa proti ich mocnejšiemu súperovi: prišli na tú myšlienku, aby si remeselníci zakladali *priemyselné spolky* a aby takto spojenými silami bránili svoje životné záujmy.

V našej vlasti nachodí sa teraz vyše päťdesiat takýchto priemyselných spolkov, ktoré majú za účel, pomáhať remeselníkom z čiastky tým, že im poskytujú lacný úver, z čiastky iným spôsobom. Počet priemyselných spolkov s roka na rok zrastá.

Medzi týmito spolkami nachodí sa pätnásť takých, ktoré majú za účel, pomocou *spoločných vkladov* zaopatrovat remeselníkom za lacnú cenu suroviny, materiál, potrebný k ich remeslu.

Tieto priemyselné spolky objednávajú patričný materiál pre spoločné vklady vo veľkom rovno z fabrik, kde ho dostanú najlacnejšie a pritom je to materiál dobrý, nezalezaný. Členovia spolku potom dostávajú zo spoločného skladu materiál o mnoho lacnejší a lepší ako vo sklepe. Kto vládze, platí hotovými: kto nemôže hneď platiť, dostane na úver,

Dakto mohol by tu nadmietnuť, že ved' aj kupec dá známemu remeselníkovi materiál na úver. To je pravda, lenže úver u kupca je veľmi drahý a takýto drahý úver chudobnému remeselníkovi nielen nepomôže, ale mu je zrovna ku škode. Krem toho kupec dáva neraz na úver tovar slabší, zalezaný, z ktorého potom remeselník nemôže poriadnu prácu vyhotoviť a tak môže ztratíť aj odberateľov.

Spoločné sklady sú pre remeselníkov nadmier užitočné, lebo pri takomto sklade nie je hlavným cieľom, — ako to býva u kupca, — aby sa pri odpredaji materiálu dosiahol veľký ošoh, ale cieľom je to, aby sklad pri menšom ošohu predával remeselníkom dobré suroviny. Takýmto spôsobom môžu remeselníci dostať zo spoločného skladu materiál lacnejší aj lepší, ako u kupca. Veľká čiastka toho ošohu, ktorý teraz dostáva kupec pri odpredaji materiálu, zostane remeselníkom vo vďaka. Možno temer s istotou povedať, že keby si naši remeselníci všetok materiál, potrebný k ich remeslu, zaopatrovali nie v drahých sklepoch, ale v takýchto spoločných skladoch: mohli by mať pri svojich výrobkoch o polovicu viac ošohu, ako majú teraz. Toto je nie maličkosťou v terajšom čase, keď sa chudobnému remeselníkovi tak zle vodí. V takomto prípade každý krajciar treba zachrániť.

- A o takéto spoločné sklady mali by sa postarať priemyselné spolky a komory. Tieto sú povolané ukazovať cestu remeselníkom, akým spôsobom môžu si pomáhať a jako sa majú spojenými silami brániť proti úpadku a biede

DOPISY.

Z Oravy, 15. februára.

Otený p. Redaktor!

Keď človek k smrti pracuje, keď ho už jak telesné tak aj duševné sily opúšťajú: hovorí sa, že je na mukách V 7. č. Krestana, pod názvom „Štátne matriky“ uverejnený článok predstavuje nám tiež na mukách čili už k smrti pracujúceho človeka, lebo všetky jeho dôvody, všetko potupovanie sú nič iného, jako jeho mukám privlastňujúca sa hlúposť.

Mne sa tak zdá, že taký človek je len poľutovania hodný, lebo všetka zlosť, ktorú na štátne matriky kydá, nazpät na neho sa váľa a do väčšej hlúposti, do väčších múk ho, chudáka, uvaľuje.

Ale niektorý človek je len predsa čudný, zriedka sa uspokojí s osudom svojím. On tvrdošíjne pne sa do výšky chcejúc čelom preboriť múr nových ustanovizní, a chce ich kaziť a nivočiť.

Pohliadnime len na neumelé zvieratá a vidíme, že keď si pri zriedle uhasilo svoju žížen, v nemej tichosti vzdali sa od neho. Človek ale naproti tomu, aby už jeho bližný svoj smäd uhasiť nemohol, v zúriacej zlosti a závidi zakalí ho...

A tak je to aj s matrikami, bývalí ich správcevia kydajú hanu na terajších matrikárov a kalia ten prameň, z ktorého sa i oni obživovali.

Nesúť drahý pisateľu nikoho prv, než by si sám seba bol posúdil a pamätaj, že si už na mukách!

Pisateľ toho článku tvrdí, a za svedka uvádza vyslanca p. Karola Eötvösa, že on za matriky hlasoval a teraz ich hlúposťou pomenoval. Pýtam sa teda p. pisateľa toho článku: jako môže byť p. Karol Eötvös v ohľade tomto svedkom, kdežto jeho samého za činiteľa vyhlasuje? To sa jedine tak môže porozumeť, že kto to tvrdí je na mukách.

Hovorí ďalej: že „štátne matriky horšie sú teraz, nežli predtým, keď ich kňazi viedli.“ Tedy už predtým cirkevné matriky zlé byly?! Pri takomto smýšľaní, chcej-nechcej musí sa človek zasmiať. I ktože mi povie, že p. pisateľ nenie na mukách! Spomína ďalej múdrosť cirkevných matrik a potlačuje štátne matriky tým, že mnohé chyby nachádzajú sa v štátnych matrikách, že sú notári nespoľahliví ľudia atď. a zase sa odvoláva v tomto ohľade na toho vyslanca. Ktorý sudca jednostranne súdi, ten sa ľahko zmýli.

Kto chce výrok nad matrikami vynášať, má sa pokúsiť o to, či ony spravodlivé dáta v sebe obsahujú. Ktorýže matrikár berie za sobášny list 2 zl.? Ktorý notár nezapíše dieťa do matriky dľa žiadosti otca? Ktorýže matrikár zapísal Mariu namiesto Jána? Pravda o tom všetkom p. pisateľ mlčí, lebo je už na mukách! — Mne ale prichodí na um to krásne príslovie: „Kto panuje, ten trpí.“

P. pisovateľ pri zakončení svojho článku spomína, že matrikári sekiruju ľud úbohý. Komu udajná seka-

túra matrikárov oči kole, komu bieda úbohého ľudu na srdci leží: ten nech najprv odstráni verejnosti predstaví tých ľudí, ktorí ľud od zákonom žiadanej povinnosti odfahujú a teje protiví sa poučujú, a tak všetky stažnosti samé od seba zmiznú.

Keď p. pisateľ uznáva, že za matrikulárny výťah platená koruna je zderstvo, čože povie na to, keď pri cirkevných matrikách za výťah platí sa od 2—4 korún?

Nebolo pisovateľovi dosť spotučiť matriky a ich správcevia, zahryznuť on uprostried smrteľných múk aj do vzdelanosti matrikárov, aby takto ľud tým väčšmi pobúrili a k neplneniu povinností pripravili. Pravda, je to krásna vzdelanosť: druhému sa usiluje slamku z oka vybrať a sebe brvno nevyvalí; ačpráve ani ho uz vyvaliť nemôže, lebo je už na mukách!

Zahorsky B. Karol.

Skalica, dňa 16. februára 1897.

Mnohovážny Pán Redaktor!

Kto znal pomery, jaké panovaly už vyše roka v meste našom, nebol by myslel, že tieto tak ľahko, ba môžem povedať tak v krátkom čase urovnané a do riadnej kolaje uvedené budú.

Nechcem šíriť zbytočných slov, veď už aj tak známo je čteným čitateľom časopisu nášho, s jakou nadutosťou sa vypínala u nás strana b.udu, či ľudová rečená, tak že sa domnievala, že už celé mesto stojí za ňou. A nebolo ani divu, lebo jej slabý tábor tak bol zorganizovaný zo začiatku, že s celou silou vrhol sa na obecenstvo nič netušiace a použivúc svojej prefikanosti, veľmi dotieravými slovami vábila občanov na svoju stranu.

Tak sa previedla voľba výborníkov pred 14. mesiacami, kedy ľudári o niekoľko hlasov prevýšili liberálov. A ponevác aj násilnosť použili oproti jednotlivým občanom, voľba tá zrušená a na 12. február bež. roku odložená bola. — Tí, ktorí sa ešte len na voľbe vyslanca snemového veľmi sekali za ľudárov, dnes už ani počuť nehecu o nich. Sami hovoria, že „Krestan“, im rozum mialol, čo ale nastal „Opravdivý Krestan“ že sa im rozum otvára, lebo pochopujú možnosť a nemožnosť všetkých vecí.*) — Dvanásteho febr. prevedená voľba výborníkov ukazuje, jak skvelé víťazstvo si vydobila liberálna strana v meste našom, viac než dve tretiny ceduliek odovzdané bolo na pánov: Czobóry Károly, Mitták Albert, Spitzer József, dr. Bangha Sándor a Libertiny Gustáv. — Týmto všetkým pánom vinšujem v mene našich voličov „Nech ich Boh živí!“

Čo ale stránka ľudárov?

Ani si len kandidátov nepostavila. Utiáhla sa tiež do passivity ako Apponyiho strana na sneme.

Hja ľahko sa utiahne bárs kto, keď už aj tak má celý tábor fuč. — Zlatých jalových sľubov sa ľudia nenasia, čo ľudová strana sľubovala voličom slovenským ak budú za ňu hlasovať; lebo porekadlo hovorí: «sľuby sa sľubujú a blázni sa radujú.» A potom veď aj sám Spasiteľ Kristus Ježiš za hriešneho považuje takého človeka, ktorý len sľubuje a splniť neni vstave. Lebo jako stojí v Písme svätom: «Prišiel ďábel k nemu rkúce: Toto všetko tobe dám, jestli padna na zem klaňať sa mi budeš.» I rekol mu Ježiš: «Odejdi ode mňa Satane!» S Bohom.

Skaličan.

*) Stalo sa tak už aj na iných miestach.

Ludová strana a kňazia.

Ešte sa každý živo pamätá na to, čo robili pred vyslaneckými voľbami prívrženci ľudovej strany, obzvlášte kňazia. Títo ku kortešačkám použili, ako im to nedávno barón Bánffy vypočítal, také prostriedky, ktoré nielen kňazom, ale vôbec intelligentným ľuďom veru by ku cti neslúžili. Rozumie sa, že kameňom urážky boli cirkevno-politické zákony. Hrozne sa zlobia, že tieto zákony vymaňujú ľud zpod ich, mnohokrát bezuzdnej nadvlády, že urovnoprávnili všetky konfessie, že hlásajú slobodu viery, slobodu svedomia. Nedoprajú ľudu tú slobodu svedomia, chceli by mať z neho duchovných otrokov, ktorých by mohli za nosom vodiť, nad ktorými by mohli panovať alebo ako sa jeden slovenský učiteľ (ľudár) vyslovil: tak je dobre, keď je sedliak hlúpy. Nie o cirkev sa boja, ale o svoje panstvo.

Pozrime dejepis stredného veku. Celá táto perioda vývinu človečenstva je náboženský boj, ktorý stál tisíce a tisíce životov ľudských, viacej ako všetkým pohanským bohom donesené obete ľudské. A aký bol následok? Duševné a telesné rabstvo celého človečenstva v prospech malichernej menšiny. Takto si vysvetľoval tedajší svet a obzvlášte kňazstvo Kristom hlásanú lásku ku blížnym. Nuž tí páni by snáď na sklonku devätnásteho storočia chceli uviesť u nás stredný vek. A či sa ozaj nehanbia volať sa ľudovou stranou?!

Nechceme my, aby sa cirkev rozpadla, aby ľud bol neveriaci, nemravný, veď základom štátu dľa básnika je mravnosť, a vieme že aj Rím padol pre svoju nemravnosť. Pozrite štáty, kde sú podobné ustanovizne uvedené do života sto rokov a presvedčíte sa, že je v tých štátoch ľud ani za mak nie nemravnejší, ako v cirkvách ľudových farárov. Každý nech sa modlí svojmu Bohu dľa svojho vedomia a svedomia, a vy páni ľudoví farári pripýtajte ten ľud ku cirkvi vašim príkladným životom a pečováním o duševné, mravné vzdelanie jeho, potom sa nebojte, že sa cirkev rozpadne a potom budete opravdoví ľudári. „Národné Noviny“ raz s vysoká písaly, že v jednej cirkvi následkom zákona o slobode náboženstva pridalo sa mnoho ľudí ku sekte takzvaných nazarénov, my ale poznáme mnoho cirkví, kde pred uvedením do života cirkevno-politických zákonov, ba keď sa o týchto ľuďom ani nesnívalo, veľiká čiastka cirkevníkov prešla k nazarénom. Či aj tu bola cirkevná politika príčinou? To už hádam ani „Národné Noviny“ nemôžu tvrdiť. Doložme k tomu ešte to, že zákon o nazarénoch nič nevie, ba v čase uvedenia do života cirkevno-politických zákonov minister vnútra vydal nariadenie, že sa títo do štátnych matrik pod menom nazarén ani uvádzať nesmú. Naproti tomu dokázať by sa dalo, že sa nezarenismus práve v tých cirkvách najväčšmi šíri, kde úradujú ľudoví farári.

Rozprával nám jeden náš dopisovateľ, ktorý v jednej dolnozemskej, osem tisíc duší počítajúcej ev. slovenskej cirkvi ako učiteľ úradoval za päť rokov, že tamjší farár, ktorý je veľkým ľudárom, za tých päť

rokov ani raz ani jednu školu nenavštívil, školskú stolicu za dvadsať rokov zvoliť nedal, a vôbec do rozpakov príde, keď sa mu školské veci len pripomenú, lebo ľudársky pečuje o vzdelanie jemu svereného ľudu. Ten istý do kostola len vtedy ide, keď vonkoncom musí a tam s takým oduševnením káže, že mu jeho cirkevníci so zamureným okom hlavami iprisvedčujú; a to tiež preto, lebo pečuje o nábožensko-mravné vzdelanie ľudu. Majetkovú manipuláciu cirkve vidí do roka len raz; a to zase len preto, lebo sa stará o hmotný dobrobyt cirkve. Pochopiteľné je tedy, prečo je ten ľud zdivočelý, nevzdelaný, nemravný, a prečo je veľmi rozšírené odháňanie detí. Ajhľa, ľudár!

Ešte jeden príklad. Zákon nakladá, že v štátnych školách o vyučovanie náboženstva má sa starať cirkev. Poznáme jedného, tiež slovenského pána farára, rozumie sa ľudára ako repa, ktorý len preto nechcel, aby v štátnej škole štátny učiteľ vyučoval náboženstvo, lebo je tento nie ľudárom, a pán farár často zabudne prísť na hodinu náboženstva a keď aj príde, ponevác je vyučovanie veru ťažká práca, nuž odbaví to on za pol hodinky vreskom a pleskom a jestli sa mu daktorý žiak nepozdá, jednoducho ho vyženie zo školy. Potom keď takto vychovaní žiaci vyrastú v cirkevníkov, a budú proti cirkevným veciam ľahostajní, povie pán farár, že je to ovocie cirkevno-politických zákonov. Takýchto príkladov by sme mohli uviesť mnoho.

Takíto zväčša sú tí ľudoví farári, no ani ľud im už neverí, lebo začína prichádzať k presvedčeniu, že je nie on pre farárov ale oni pre neho, a pochopuje tú výpoveď Písma sv.: „Po ovociach jejich poznáte ich.“ Takíto ľudia a nie cirkevno-politické zákony ničia cirkev. Keď utratíte na hodnosti, na moci, na cti, pripíšte to len samým sebe a nie iným.

Strana naša, stranu slobodomyselnú, ktorá usiluje sa zabezpečiť občanom vlasti našej slobodu občanskú, politickú a náboženskú je opravdová ľudová strana.

Pripomenieme tu ešte jednu protikreštskú, ba protiľudskú zásadu ľudovej strany: antisemitismus. Táto strana spolu i s „Národnými Novinami“ kričí na židov, že majú v rukách kupectvo, peňažníctvo, časopisectvo a nevieme čo ešte vôbec, že vo všetkom napredujú; nuž hľa, namiesto toho, že búrite proti vláde, vzdelávajte radšej ľud, aby mohol konkurrovať s týmto životaschopným národom a keď sebe žiadate slobodu, nezávidte ju ani iným, lebo básnik hovorí; „Sám svobody kdo hoden, svobodu zná vážiť každou!“
J. M. I.

BESEDNICA.

Sen májovej noci.

Bladý mesiac bol už dávno vyšiel nad dedinou M... v krásnej doline Š...ej. Bolo to za letného večera, keď sa počítal rok 14... Obyvateľstvo dedinky, ktorej mladí mužovia zväčšej čiastky hromaždili sa pod zástavy hrdiskného Žizku, aby bojovali za voľnosť a slo-

bodú svätej viery, odobrili sa už dávno na odpočinok. Zo žiadnej chalúčky nežiaril už paprsek svetla. Jedine na konci dedinky blízko u lesíka horelo ešte svetlo v šmikni; vo vyhni bol urobený silný oheň. Starý kováč Treskoň mal od tej doby, čo sa zo železa len zbrane kuli, plné ruky práce. Práve kladivom vykovával kopiju ohliadajúc sa divoko kolom seba; srdce ho bolelo, keď si spomenul na krvavú vojnu, ktorá zúrila medzi občanmi vlasti. Všade bolo poznať krvou skropené stopy zúriacej vojny. Všade zavznieval lomos zbrane miesto práce, mieru. Brat stál proti bratovi, otec proti synovi a panny želely vo dne v noci za milencami, ktorí opustili sladké náručie pre krvavú zábavu. Na to všetko myslel kováč a rozvažoval, koho krvou bude zbarvená jeho zhotovená zbraň.

Uložil ju k ostatnej už hotovej zbrani, ktorú mal na druhý deň odviezť. Chcel si po práci odpočinúť a pokročil ku dverám šmikne aby ich zavrel. Už ich chcel zamknúť, keď zaslúchnul na ceste buchot koňských kopýt rýchle sa blížiaci.

Zastal, očakávajúc kto asi tak pozde ide odľahlou v bok cestou. Nečakal dlho a videl blížiac sa mladistvého jazdca prasto ku šmikni. Dojduc, zastavil sa a skočiac s koňa zvolal na Treskoňa:

„Holá, kováč, dajte rýchle koníkovi podkovu!“

„Ej, čo myslíte, že vám hneď poslušnem jak si rozkážete,“ zabručal kováč. „Napracoval som sa už za celý Boží deň dost.“

„Milý kováču,“ riekol mladík, „výhovorka vám nič nespomôže. Mám tejto noci ešte ďaleko jazdiť, aby som zavolať na pomoc veľikého Prokopa. Hodláme za rana zviať boj. Teda chopte sa skoro kladiva a podkujte mi koňa.“

Kováč poslušne, vošiel do vyhne a chytil sa práce; medzitým mladý, štihlý husita postavil sa zádumčive vedľa vyhne, pomýšľajúc na nastávajúci boj. Trudný, divoký obraz rozvíňoval sa pred jeho očami, ale náhle bol prebudený vrznutím bočných dverí, na ktorých prahu sa zjavila spanilá, sotva osemnásťročná dievčica, prinášajúc na drevenej táci flašku vína k posilneniu svojmu otcovi. Zraky týchto mladých dvoch ľudí sa ešte ani na okamih nestretly, keď odrazu vypadla spanilej dievke z rúk i tácka i flaša a rozbila sa na dlažbe na tisíce kusov. Rýchle priskočil k dievke mladý husita a pýtal sa jej jemným hlasom, jakého by sa nikto nebol od neho nazdal:

„Čo sa ti stalo, dievčica?“

Dievka v strachu omdlela a klesla do náručia mladíkovho a nebola schopná odpovede. Pohľad cudzinca ju očaroval. A jemu tiež nebolo ináč.

Myšlienky jeho lietaly v divých bitkách, keď bol prekvapený sladkým citom lásky.

Či nespočíval najspanilejší kvet dediny v náručí jeho?

V tom spozoroval starý Treskoň toto zvláštne potkanie sa a zvolal hrmotným hlasom:

„Nešikovné dievča, či mám dlho čakať na víno?“

Dievka sa vzpomätala, sklopila svoje modré oči, vyvinula sa z náručia husitu a spiechala do izby priniesť otcovi iné víno.

Cudzinec pristúpil zas ku nákovu. Zdalo sa mu, jako by bola celá jeho myseľ vymenená. Srdce jeho opojené bolo sladkými citami; poprvé v živobytí svojom zamiloval sa s celým ohňom prvej lásky.

Spanilá dievka sa opäť vrátila. Tentoraz sa jej lepšie podarilo vyhnúť pohľadu cudzincovmu, priniesla otcovi žiadany nápoj a podala aj mladému bojovníkovi pohár s vínom. Vypil ho jedným dúškom a zašeptal pri tom dievčatu:

„Na vaše večné blaho.“

Nebol vstave spustiť s nej oči, ona tiež nesklopila viac oči, lebo duše ich spojily sa kúzlom neznámym.

„Vidiac teba,“ riekol bojovník, „je mi tak ako by som bol v ružovej záhradke detinstva svojho, a jako by som slyšal sladunké ukoliebavky matky svojej. Nikdy som život nemiloval, vždy som hľadal smrť; od tej chvíle ale, čo som teba spatril, stal sa mi život zase drahým. Jaký blažený by som bol, keď by som mohol večne s tebou zostať.“

„Jako znáte pochlebovať!“ odvetila dievka ostýchave. „Srdce moje nesmie popriať výsluchu slovám vašim, lebo sa chveje nepokojom.“

„Jako? Chveje sa nepokojom?“ zvolal husita.

„Riekni mi dievčica, chveje sa ti aj inokedy, alebo len dnes?“

Tvár dievky polial rumenec a odpovedala tíska:

„Chveje sa strachom o vás, lebo ste na ceste k smrti.“

„Či nekráčame všetci po tých cestách, kde sme ustavične tisícerymi nebezpečenstvami obklopení, bárs sa nachádzame v prúde bitky alebo u domáceho kozuba?“

Tieto slová ešte hlbšie dojaly srdce devino. Paprsek blahej nádeje rozliat sa po celej tvári, keď šeptom prehovorila:

„Vidavate dievok, jako ja v lese kvietkov a spomínate nane málo a zabúdate ich.“

„Na teba ale nezabudnem,“ zvolal bojovník bárlive. „Na teba nezapomnem nikdy, ty si hviezda, ktorá rozžala šťastie života môjho. Milujem ťa.“

„No“, bručal vonká kováč, ktorému nebolo vhod, že jeho dcéra tak dlho s cudzincom rozpráva, „ja som myslel, rytier, že vám je náhle, a teraz vidím, že sa pohrávate a rozprávate s dievčatmi.“

„Ste už hotový, majstre?“

„Som“, odpovedal kováč. „Teraz môžete sadnúť na koňa, vydrží zas kus cesty.“

„Milé dievča“, šeptal bojovník dievke, „ešte tejto noci pôjdem tadeť nazpät, budeš ma čakať?“

„Možno“ odvetila dievka, „nesmiete ale ani vy zapomenúť.“

„Ty, alebo chladná smrť bude nevestou mojou,“ znela odpoveď.

„Kôň váš už nespokojne hrabe nohami,“ zvolal kováč.

Bojovník vtisknul dievke ľahký bozk, spechal von, vyšvihol sa na koňa a chytrou tratil sa dupot koňa v dialke.

Neskoro večer toho dňa sedel Treskoň vo svojej nízkej izbe. Pred ním ležala otvorená modlitebná kniha, z ktorej dcére svojej predčítaval. Maria pilne pradúce sedela naproti otcovi, stavajúc sa jakoby bedlive poslúchala. Majster ale radšej mával kladivo, jako sa zaoberal s knihou. Bol ospalivý, zavrel modliacu knihu a zývajúc, prehovoril k svojej dcére:

„Marienka, odlož kolovrátko, zhasni svetlo a choď spať.“

„Ach, drahý otcu,“ znela odpoveď dcéry, „mňa ešte driemoty nepremáhajú; budem sedieť, kým túto kúdelu dopradnem, nerada by si ju nechal na zajtra. Otecko vy si ľahnite!“

Starý si myslel: To dievča je pilné! Šťastný bude, kto ju raz za ženu dostane.

V takýchto myšlienkach dal dcére dobrú noc, a odišiel do malej iziebky, aby sladkým spánkom posilnil sa k novej práci.

Keď otec odišiel spať, Marienka postavila kolovrátko ku oknu a otvorila ho. V izbe sa jej zdalo byť

úsnosť. Vonku panovalo hrobové ticho. Lesík ponorený bol v hlboký spánok a v dedine už nikto nebol hore. Dievočka slyšala len tikot vlastného srdca. Na nebi trblietaly sa hviezdičky. Strieborná žiara mesiaca rozlievala sa po vrcholoch stromov, lesknúcich sa v zelenom svetle. Svätajánske mušky zaletovaly až do jej izby. Marienka ale nedbala na krásu prírody.

Myslela neustále na bojovníka, či príde. Predstavovala si jeho obraz a videla ho utekať lesom na rýchlom koni. V diaľke mihaly sa strážne ohne husitov. So spustenou úzdou cválal samojediný jazdec na koni ku svojej milenke.

V žiari mesiaca zaleskly sa zbroje, nepriatelia vyskočili zo zálohy. Jazdec smeľe vytasí svoj meč, v tom zahrmlá rana. Ježiš, Maria! Snáď je len nie ranený?!

Vonku zaklopal ktosi na vráta. Vyberúť sa zo snenia, slyší nalakaná dievka:

„Otvor drahá, otvor holubica moja!“

Je to bojovník, ktorý si útokom vydobyl srdce Marienkinu. Uviazal vranika k stromu a prilúčil sa k oknu milenky svojej. Čo si má počať?

„Ticho priateľu! nesmiem ti otvoriť!“ šeptala.

„Poď teda ku mne von, drahá moja, nesmiem dlho vystať!“

Marienka nerozmýšľala dlho; vykradla sa zo svetlice, otvorila ľahko vráta aby nevrzgaly a už bola v náručí milého.

Keď prvšie opojenie prešlo, hovoril mladý bojovník vážne:

„Zajtra sa strhne bitka, budem myslieť na teba a zvitazím. Modlí sa za mňa; keď sa vrátim zdravý, udelí nám kňaz u oltára požehnanie. Nemohol by som ďalej bez teba žiť. Keď padnem v bitke, ty budeš mojou poslednou myšlienkou a skoro ťa povolám za sebou.“

Sňal prsteň s prsta, podal ho dievke a riekol:

„Vezmi obrúčku túto, je zo zlata; jaký pevný je kov ten, tak bude pevná i viera moja. Je to pamiatka po nebohej matke mojej, ktorá keď bola mladá a spanilá jako ty, dal jej ho muž, ktorý sa jej ale stal neverným. Ona mu zachovala vernosť až do hrobu a vyliala mnoho slz nad neverným, na prsteň ten i na mňa, kým som bol ešte malý.“

Maria sa pustila do usedavého plaču; milenec vrúčne ju privinul k sebe a bozkával ju na tvár.

„Musím ťa teda ztratit, milý môj, sotva že si sa mi zjavil, jako vo snách.“

„Nermúť sa dievka, celý život je len nahý sen. Hľaď jak spanilá je letná noc, pod jejž rúskom sa kocháme. Vzduch je teplý, kvieťa vydáva ľúby zápach vanúci z lesa, jemne šepocú vrcholy stromov, jakoby žehnať chcely našu lásku. Keď padnem, Marienka, sijdeme sa tam, kde žiaden bôh, žiadne pozemské trápenie a utrpenie nepomúti šťastie naše.“

Ešte raz privinul jazdec chvejúcu sa dievku na svoje ťkúce srdce, ešte raz vtlačil bozk na rty jej a vyšinul sa na koňa, ktorého bol medzitým od stromu odviazal, bodnul ho a zvolal dievke konečne:

„Dobrá noc, zajtra prídem zase!“

Kým sa Maria vzpomätala, zvonily podkovy vranika už v diaľke.

Hneď zmizla všetka stopa po drahom mladíkovi a len obraz jeho sa skvel v jej srdci.

(Dokončenie nasleduje.)

Niečo o love.

Dávno sa až minuly tie časy, keď ľudom lovenie rýb a zverov bolo hlavným prameňom výživy. Teraz sa už len skoro v povestach spomína obrovské bohatstvo rýb v riekach Uhorska. Ako počali rieky regulovať a po nich plaviť loďami, ustavične sa umenšuje počet rýb.

Prečo? Preto, lebo loďou rozvlnená rieka vlnami svojimi plieska o plytký breh, na ktorom sú milióny rybačích ikier uložené k zúrodneniu, vlny tieto vyhodí ikry na suchý breh a tak zahynie milión a milión rýb. Tiež vyhynú ryby i preto, keď ich vo veľkom počte rybári lapajú vtedy, keď ich je lapať zabráneno, to jest keď sa ryby trú. Toto zakázané rybárenie najviac je príčinou toho, že rýb s roka na rok ubúda.

Veď predtým obyvatelia pri riekach bývajúci, ktorí sa zaoberali rybárstvom, tak rečeno si domy iba z vody popostavovali.

Dnes sa berie malý ohľad na ryby. Nie aby sa hľadelo dochovávanie rýb zaviesť u nás, ale sa mu prekáža, bo ryby vo veľkom množstve chytajú vtedy, keď sa ony majú rozmnožovať.

Ale prejdime k poľovačke.

Poľovačka na divokú zver, teraz už tak vypadá, ako by ani viacej nepatrila do rámcu civilisovaného štátu. Toto je ale len myšlienka.

Lebo čo aj niektoré štáty vyplienily svoju divinu, poľovačka sa za to ešte dosť vmestí medzi civilizáciu.

Je pravda, že veľkí dravci a najväčší rastlinožravci (medveď, vlk, byvol atď.) sa utiahly do severných krajov Európy alebo cele vyhynuli; ale na ich miesto nastúpily menšie zvery, ktoré pravda tiež treba dľa predpisov chrániť a ktoré nie škodu ale ešte osov donášajú svojmu gazdovi.

Franciia sa môže pochváliť svojimi kultivovanými krajinami, ale za to v jej lesoch predsa sa nachádzajú divé svine, vlky a medvede.

Nemecko zase vynakladá veľké summy peňazí, aby len zachovalo tých niekoľko jeleňov, ktoré zostaly na žive.

Nám sa netreba utiskať o zverinu ku druhým krajinám. My máme diviny na dostač, len treba prísne zachovať ten zákon, že v zakázanom čase nesmie sa poľovať.

Lebo keď poľovník povedzme zabil v marci kotnú samicu zajaca, ktorá mala päť mladých, taký poľovník zahubil odrazu priemerne 20. t. j. dvadsať kusov zajacov odrazu.

V našich horách sa zdržujú: medveď, vlk, liška, srna, jeleň, tetřov atď. Na rovinách a vodách zase zajac, túzok, hus, kačica, zorav atď.

Zveriny teda máme dosť a keď poľovník nechce sa zdržať poľovačky, každý mesiac môže poľovať na zvery, ktoré sa v ten čas nerozplieňujú.

Že divina donáša i osov pre svojho majiteľa, je pravda, lebo každý zver má niečo také, čo sa dá speňažiť a už preto by mal každý majiteľ lesov a poľa mať na starosti to, žeby sa v zakázanom čase divina v jeho majetku nehubila.

Ku koncu toho krátkeho článku podáme, koľko zverov zabije sa za rok v Uhorsku.

Asi na 19.900.000 katastrálnych jochoch zabilo sa r. 1895: 2354 jeleňov, 720 danekov, 12.303 srn, 51 kamzíkov, 12 muflenov, 3522 diviakov, 200.724 poľných zajacov a 214 inakších ssavcov; ďalej: 354 hlucháňov, 114 tetřovov, 108 hŕňnych tetřovov, 41.527 bažantov, 354.221 jarabíc, 56.428 prepelíc, 3714 chrišťťov, 6347 divých busí, 47.522 divých kačíc, 7652 lysiek, 274 túzo-

kov, 96 zoravov, 19,257 lesných slúk, 18,542 divých holubov, 13,152 čviekot, 21,263 trskót a 14,073 inakších vtákov.

Skodných zverov sa zabilo: 263 medveďov, 1625 jazvecov 672 vidier, 24 ostrovidov, 972 vlkov, 1253 divých mačiek, 18,972 lísiak, 2158 kún, 4367 tehorov, 9868 lasíc, 5268 iných ssaucov; 5423 orlov a supov, 34,353 sokolov, kán a jastrabov, 7426 sóv, 142,536 vrán a strák a konečne 23,406 rozličných vtákov: cena týchto zverov spolu je asi 800,000 zlatých.

Osemdesiatdeväť osob prestúpilo na katolícku vieru. V besztercze-naszódskéj obci Nagy-Sajó, tieto dni osemdesiatdeväť osôb obojeho pohlavia slávnostným spôsobom prestúpilo z grécko-východného náboženstva na rímsko-katolícku vieru. Na slávnosti bolo mnoho ľudu.

Výstava v Kežmarku. Posledné shromaždenie košickej obchodnej a priemyselnej komory rozhodlo, že roku 1898 usporiada výstavu podkarpátskeho domáceho priemyslu v Kežmarku, na ktorej sa vystaví domáci priemysel všetkých podkarpátskych stolíc, ďalej, že vyšle deputáciu ku ministrovi obchodu, aby prijal protektorát nad výstavou a konečne, že vstúpi do potyku s ostatnými komorami, s Uhorským Karpátskym spolkom a so zainteresovanými stolicami cieľom zabezpečenia zdaru výstavy.

Vyznačenie evanj. biskupa. Fridricha Baltika, evanjelickeho biskupa preddunajského dištriktu, ktorého meno je známe i v nemeckej teologickej spisbe, rostocká universita vyznačila doktorským diplomom.

Za administratora srbského biskupstva v Budíne vymenoval kráľ Luciana Bogdanoviča, ktorý bol spomínaný ako kandidát na toto biskupstvo. Bogdanovič je teraz 30ročný.

Levičania u ministra pravosúdia. Tieto dni bola pod vedením kraj. vyslanca Pavla Ruffyho deputácia z Levíc na poklone u ministra pravosúdia Alexandra Eydéla prosiac ho, aby súdnu stolicu zo Zlatých Moraviec preložil do Levíc. Minister prisľúbil deputácii, že ich žiadosti, berúc do ohľadu možnosť, urobí za dosť.

Kalauzov z Lipt. Sv. Mikuláša, vzdor deputácie, prešiel len preložia do Iglova. Správa košicko-oderbergskej železnice tento skutok odôvodnila tým, že by ponechanie kalauzov v Mikuláši stálo železnicu ročite 35.000 zl. Do Mikuláša preložia vraj namiesto kalauzov iných železničiarov.

Elektrická železnica v Tatrách. Elektrickú železnicu v Tatrách začnú stavať tohoto jara, aby bola na kúpeľnú sezónu hotová a oddaná premávke.

Dar nemeckej cisárovnej. Nemecká cisárovná evanjelickej ženský spolok v Temešváre prekvapila pekným darom. Cisárovná darovala na cieľ spolku utešené stolové náčinie z porcellánu. Pekný dar nemeckej cisárovnej už došiel do Temešváru.

Krádež v museume. V Berlíne tieto dni obkradli museum Hohenzellernovcov. Zloději vylámali dve skrine a ukradli asi päťdesiat prsteňov, zlatých pohárov a mnoho iných cenných predmetov.

Zatknutí falšovateľa peňazi. Žandári v Miškovei objavili bandu, pozostávajúcu z dvoch mužských a troch žien, ktorá falšovala koruny a z ktorých už 1500 pustila

do obehu. Žandári práve vtedy prekvapili falšovateľov, keď 170 nových korún leštili. Jak mužských tak i ženy uväznili.

Familia Migazzi so smrťou grófa Vilhelma Migazziho bývalého főkšpána tekovskej stolice vymrela. Teraz minister vnútra a predseda snemovne veľmožov v úradnom časopise vyzvali všetkých tých, ktorí vymretie spomenutej familie popierajú, aby to v liste ministrovi vnútra alebo predsedovi snemovne veľmožov behom šesť mesiacov dokázali, lebo v protivnom páde ztratí familia Migazzich dedičné členovstvo v snemovi veľmožov.

Zemetrasenie v Srbsku. Tieto dni pocítili vo Vranji a na okolí zemetrasenie. Zemetrasenie sa o štvrtú hodinu opätovoľo. Škodu zapríčinenú zemetrasením odhadujú na 300.000 frankov.

Veľký požiar v jednom kostole. V Dražďanoch v jednom chráme vypukol požiar, ktorý sa rýchle rozšíril. V chráme zhorelo všetko. Dve klenby sa srútily a viac hasičov a zvonára len s veľkým namáhaním podarilo sa vyslobodiť z horiaceho chrámu.

Celá kompania vojska na poľovačke. Jedna kompania 53. pešieho pluku ležiaceho v Otočaci bola na poľovačke na vlkov, lebo sa tam vlci natoľko rozmnožili, že vnikli už aj do mesta. Na poľovačke zastrelili len troch vlkov.

Zvláštna pomsta. Grécko-katolícke obyvateľstvo haličskej obce Chryptin na svojom kňazovi, ktorý nechcel vydať počet o milodaroch severených jeho rukám pomstilo sa tak, že ho po nedeľnej omši zamkli v kostole, kde sa musel postíť až do druhého dňa. Policia zo Stanislavu musela zakročiť, aby kňaz mohol vyjsť z chrámu. Osemnásť občanov, ktorí sú obvinení že usnovali tento spôsob pomsty, postavili pod obžalobu.

Defraudácia. V mestskej pokladnici krakovskej pri neočakávane zavedenom zkúmaní objavili, že chýbuje 42.000 zlatých. Pokladníka Klovszkiho zatkli.

Ústav pre chorľavé deti. Arcikňažna Klotilda na pamiatku svojho zosnulého syna Ladislava dala pretvoriť zámok Frangepánov v Portoré (pri Fiume) na útulňu pre deti trpiace na škrofulosu. Do útulne prijmu sa deti trpiace v spomenutých neduhoch bez rozdielu národnosti a náboženstva 5—14-ročné zo všetkých krajín koruny sv. štefanskej. Veľkodušní ľudomilovia teraz obeťujú svoje príspevky, aby v útulni bolo možno zariadiť čím viac bezplatných miest pre chudobné deti.

Nešťastný omyl. V baraňskej obci Kéménd tieto dni našli ovdovelú Adamovu Hóman s jej štyrmi dcérami otrávenú. Jedna 16ročná dcéra a triročný chlapec vtedy boli už mrtví a na druhý deň zomrela vdova i druhé dve dcéry, z ktorých jedna už bola vydatá. Z celej familie zachránili len jedno 15ročné dievča. Vyšetovanie objavilo, že familia večerala zemiaky a matka rozkázala jednej dcére, aby naplnila soľničku a táto namiesto soli naplnila ju arsenikomom, ktoré mali v dome ku tráveniu potkanov a tak nešťastnej náhode padlo päť ľudských životov za obeť.

Nová vicinálka. Minister obchodu dal povolenie ku predpracám z obce *Ipolyszakállos* cez Levice, Bátorce, Pukanec, Štiavnicu a Hodrušu do *Žarnovice* viesť sa majúcej novej vicinálnej železnice. Podobné povolenie dalo spomenuté ministerstvo i ohľadom železnice z *Piešťan* do *Vrbového* viesť sa majúcej.

Z kasárne mestský dom. Tak zvanú Karolovu kasáreň v Budapešti pretvorila na mestský dom hlavného mesta. Ohľadom pretvorenia porobili už poriadky.

Proti vysťahovaníu do Ameriky. Návrh zákona, v smysle ktorého na pôdu Spojených štátov severo-amerických vstúpiť smie len taký prisťahovalec, ktorý vie čítať a písať, prijal už aj senát s tou opravou, že od prisťahovalcov bude sa žiadať, aby vedeli anglicky alebo v inej reči písať. Zákon ďalej nakladá, že cudzozemskí robotníci nemôžu byť zamestnaní v štátnych dielňach a takých robotníkov vôbec nemožno zamestnávať, ktorí preto prídu do Ameriky, aby sa po istom čase navrátili späť do svojej vlasti. Návrh zákona predostreli predsedovi.

Nešťastie pri sadaní na sane. Michal Scholtz, stayerlaský horár viezol sa na sánkach so svojou manželkou z Bozoviču a na ceste potkal hájnikov Flöschingera a Pilláta. Vyzval ich aby si sadli na sane, čo hájníci s radosťou prijali. Pri sadaní kohútik na puške Pillátovej zachytil sa na košine v sanách, puška vypálila a guľa trafila Scholtza. Nešťastný človek naskutku skončil.

Troch diviakov na tri výstrely. Zriedkavé poľovnícke šťastie potkalo Pavla Eiserl, krupinského lekárnik. Nedávno šiel na polovačku do krupinských lesov. Dvúch honcov, ktorých pojal sebou, poslal do huštiny a o niekoľko okamihov deväť diviakov rútilo sa na apatekára. Eiserl rýchle jedno za druhým vystrelil z troch ciiev svojej pušky a tri diviaky vŕľali sa v krvi. Jeden diviak vážil dva metrické centy, druhý 95 a tretí 90 kilogrammov.

Ženské pisármi pri súdoch. Predseda kráľ. tabule v Košiciach zaslal prípis na súdy patriace pod túže kráľ. tabulu aby v prípade nedostatku mužských pisárov zamestnávali k pisárskym prácam súce ženské, ale len v kanceláriach a i to len ku prepisovaniu listín.

Nešťastie na moste. V Sučave (Bukovina) most nad riekou tečúcou pri meste následkom púšťania sa ľadu bol ohrozovaný a preto sa ustavične pracovalo, aby sa most nesrútil. Na ochranné práce dávali sa zvedaví ľudia opretí o ohradu mostu, slabá ohrada mostu sa zrazu srútila a o ňu opretých štyridsať ľudí padlo do rieky. Deväť sa stali obeťami nešťastia, ostatných vyťahli z chladného kúpeľa.

Železničné nešťastie v Rusku. Na železničnej čiare medzi stanicami Starakolome a Lukovica jeden osobný vlak srazil sa s nakladným. Trinásť vozňov a lokomotíva sa dodrúzgalo a sedem cestovateľov prišlo o život.

Strašná pomsta. V temešskej obci Beregszó zámožný gazda Ján Eberstein zle nakladal so svojou manželkou a keď sa tieto dni večer v opilom stave navrátil domov a rozkázal svojej manželke, aby mu napechala fajku, žena vložila do nej i ostrý patrón, ktorý bol manžel z vojenského cvičenia sebou doniesol. Keď si potom Eberstein zapálil fajku, patrón vybuchol. Výbuch strašne popálil jeho tvár, na jedno oko hneď oslepol a vôbec ranený je tak ťažko, že sa sotva vyliedil. Proti žene zaviedli prísne vyšetrovanie.

Vražda a samovražda. Štefan Hirša 21ročný tapančírejší tovaryš rodom z Trnavy zastrelil v Budapešti 18ročnú dievča Rózu Rosenberg a potom strelil na seba. Čo pohlo Hiršu tomuto kroku, nevedno. Dievča zomrelo hneď a mladík zomrel onedlho v nemocnici.

Turecké fásiangy. Teraz slávia po Turecku sviatky, zvané ramazan. Tieto sviatky trvajú cez celý február. V takýto čas sú v Carihrade veľké hostiny, ale len v noci, vo dne sa Turci postia. Sultán dňa 17. t. m. v sviatok selamiku, ktorý je najväčší z pomedzi sviatkov februárových medzi radami stráže sprevádzaný tureckými hodnosťármi odišiel do štambulského serailu, aby

sa pred relikviami po Mohamedovi pomodlil. Relikvie: plášť, zástava a palica Mohamedova strážené sú v osobitom kiosku a neveriaci nemajú ta prístupu. Keď je strieborná skriňa, ktorá ukrýva Mohamedov čierny plášť z kožušiny, otvorená, sultán sa pomodlí prorokovi a pobožká okraj kepeňa. Jeho príklad nasledujú potom hodnosťári.

Trávily svojich mužov. V temešskej obci Zsebely, ako sme to už spomenuli, zatkli viac žien, ktoré svojich manželov odložily zpod nôh. Hlavná vinníčka je Maria Ulica tamojšia baba. Bezmenné oznámenie podali vraj súdu viacerí tamojší bohatí gazdovia, ktorí sa obávali, že aj ich otrávia.

Trest za podpaľčstvo niekedy a teraz. Naš trestný zákon ukladá až posavád ťažký trest za zločin podpaľčstva a mnohoročný žalár je vymeraný na zločince, ktorý podložiac oheň zničí majetok pokojných občanov a uvádza prečasto vo veľké nebezpečenstvo i ľudské životy. Horšie bývalo podpaľčom za starých dôb. Platilo ustanovenia zákona, podpaľč, bol-li chytený pri skutku, bez milosrdenstva bol hodený do ohňa. Dotyčná právna regula znela: „Bude-li podpaľč pri jeho skutku dopadený, nech je vrhnutý hneď do ohňa ním nakladeného a spálený až na prach.“ Mimo to bola za podpaľčá považovaná i taká osoba, ktorej neopatrnosťou vyšiel oheň, zvlášte jestli bol niekto takým ohňom oškodený buď na majetku, buď na zdraví alebo do konca i na svojom živote. Býval nevinný taký človek i k právu utrpnému podaný a trápený jako zločinec, aby sa priznal jako oheň povstal a bolo-li zistené, že oheň povstal ľahkomyselnou neopatrnosťou, prepadol nešťastník trestu majetkom i životom.

Najbohatší priemyselník na svete. Až dosavád sa malo všeobecne za to, že je preslulý essenský zhotoviteľ kanónov Krupp najbohatším priemyselníkom sveta, ponač platí dane 800,000 mariek čili 960,000 korún. Ale voči Marinesku Bragadirovi, ktorý založil nedávno v Bukurešti pivovar a je zároveň najväčším liehovarníkom v Rumunsku, Krupp je skoro v ohľade priemyselnom trpaslíkom. Vlni zaplatil Bragadir z liehových výrobkov svojich dane 1.652,421 frankov. Celková summa poplatkov jeho obnášala v roku 1895 skoro 2 200,000 frankov. Pripojí-li sa k summe tej ešte daň platená paňou Bragadirovou z jej pivovaru a nového pivovaru bukureštského, objaví sa, že manželia Bragadirovi platia dane 3 200,000 frankov. Obrovský majetok Bragadirovcov mal vzdor tomu veľmi skromný počiatok, lebo ešte pred 20 rokmi bol Marinesko Bragadir prostým pastičkárom.

Minister, ktorý pomohol uniesť dievča. V rumunskom hlavnom meste Bukarešti stal sa teraz veľký škandál. Tieto dni sa stalo, že jeden mladý rumunský gavalier ušiel z bálu s krásnou dcerou veľkostatkára a ablegáta jalonického okresu, ktorá bola na bále so svojimi rodičmi. Keď rodičia spozorovali, že ich krásna dcéra zmizla z dvorany urobili veľký krik, a ich podozrenie padlo na Konštantína Stoicescu, ministra zahraničia, že bol na pomoci pri únose ich dcéry, lebo ju bol pred pár dňami pre toho mladíka pýtal od rodičov, ale títo jeho žiadosť odmietli, lebo mladík je chudobný. Nazlostený otec bežal hneď ku ministrovi na jeho byt a tam so zbraňou v ruke bral ho na zodpovednosť, načo sa pán minister tak nafakal, že cez okno ušiel. Vyslanec podal pri súde oznámenie proti gavalierovi, ktorý uniesol jeho dcéru a proti ministrovi zahraničia, ktorý že gavalierovi bol na pomoci. Ba ani týmto sa neuspokojil, ale si pýtal audienciu u kráľa a rozpovedal mu, že sa minister zahraničia stará do takých vecí, ktoré nepatria k jeho ministerstvu. — Možno teda, že sa minister bude musieť

podakovať za svoje miesto. Len že to rodičom nepomôže, lebo ich dcéru našli na byte mladíkovom a nechcela odtiaľ odísť.

Starozitné nálezky. Americká výprava k starobylému násypu Nipuna učinila vzácne a neočakávané objavenia z dejín babylonskej ríše. Najdôležitejším nálezom sú starobylé nápisy a zápisy, ktoré pošunujú známosti dejín človečenstva o 2250 rokov ďalej na späť, nežli sa kedy znalo. Prof. Hilprecht, ktorý riadi kopanie pre universitu pennsylvánsku, práve rozlíštil a prečítal babylonské klinové zápisky na tabulkách, ktoré obsahujú zprávy o udalostiach najmenej vraj 7000 rokmi pred Kristom sa udavších. Prof. Hilprecht má za to, že niektoré tabulky, ktoré práve zkúma aby ich obsah rozlíštil, ukazujú deje celých 10.000 rokov pred Kristom. Pred prof. Hilprechtom kopal na ssutinách tamojších dr. Peters a objavil nejuden vzácny nález. Prof. Hilprecht umienil si však na radu niektorých svojich druhov, že bude kopat o poschodie nižšie do zeme, až najde čistú pôdu. Prekopal sa teda o jedno poschodie nižšie v zasypanom tom meste a tu objavil zmienené nálezky. Tu objavil, že zasypané a Petersom objavené mesto bolo postavené na ssutinách ešte jedného staršieho mesta, o ktorom nikto nevedel a v troskách tohoto najdené boli spomenuté tabulky. Prvé kopanie viedlo sa 36 stôp hlboko. Teraz kopalo sa ešte o 30 stôp nižšie. V hornejších vrstvách ssutin našli pamiatky z posledných 4000 rokov babylonských dejín. Pod vrstvami tymito prišlo sa na hromadu stok. zachovaných a rozbitých nádob a na iné zaujímavé predmety. Pred časom objavil prof. Hilprecht 23 stôp pod rovinou najstaršiu známú klenbu oblukovú, ktorá je vraj najmenej 7000 rokov stará. Pozdejšie vykopal prof. Hines spodnú časť steny vedenej okolo mesta, ktorej základy nachodia sa 16 stôp pod úrovňou hornejšieho stavania. Stena tá bola 17 stôp vysoká a 45 stôp široká na svojom svršku a stojí opäť na inej stene, o ktorej sa ešte nevie jak hlboko siaha. Tieto steny vystavené sú z tehál, majúcich 20 paleov do štvorca najväčšieh to tehál, ktoré sú známe. Cena objavov spočíva v nápisoch na nádobách, tehľach a na tabulkách, z ktorých prof. Hilprecht bude môcť zostaviť zpiatočné pokračovanie dejín Babylonu.

KU OBRAZKU.

Farizej a publikán.

Evanj. sv. Lukáša XVIII. 9-14.

Ani jeden z apoštolov nevedel ľudu podávať tak trefné podobenstvá ako Ježiš Kristus. On brával vždy predmet k svojej reči z každodenného života a preto

ho ľud ľahko pochopoval. Keď sa sišli okolo neho roľníci, hovoril o rozsievacovi semena a v spojení s tým o Slove Božom. Medzi pastiermi hovoril o podobenstve pastiera dobrých a zlých oviec; pred farizejmi hovoril poučné príklady o farizeovi a publikánovi, ktorými ich poučoval a aj nás všetkých učí, ako máme ctíť Boha, keď chceme žiť dľa vôle Bozej.

Raz z jednej takejto príležitosti sa stalo, že vstúpil do chrámu farizej a za ním skromný publikán. Obáoh viedol do chrámu jeden cit, aby vyslovili Bohu vďaku za Jeho nekonečnú lásku a nepočtené dary. Farizej vstúpil pyšne, s vztýčenou hlavou a obetoval do pokladnice tak, aby to každý videl; oproti tomu skromný publikán pokorený v duchu s kajúcou dušou v povedomí svojej hriešnosti vstúpil do chrámu. A tu pyšný farizej v povedomí svojho bohatstva začal sa modliť: „Bože, ďakujem Ti, že nie som jako iní ľudia, dráči, nespravedliví, cudzoložníci alebo jako i tento publikán. Postím sa dvakrát v týždni, dávam desiatu časť zo všetkých vecí, ktorými vládmem.“ A publikán stál zďaleka, nechtiac ani oči svoje pozdvihnúť k nebi, ale bil sa prsá a vzdychal: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu.“

A Ježiš vidiac toto riekol svojim učedníkom: „Odišiel publikán súc ospravedlnený do domu svojho a nie tamten; lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.“

Tak hľa poučuje nás Spasiteľ sveta, ako máme žiť, ako máme zatracovať pýchu, nadutosť, zpuhosť a milovať skromnosť, ktorá je jednou z najkrajších ctností človeka.

K OBVESELENIU.

Prezradil sa.

Kupec: Prosím vás, prečo ste naučili svojho papagája len nádvakám, jako šibal, lump?

Obchodník s vtákami: Tým som ho ja nenaučil, to pochytil od mojich objednávateľov!

Kupec: Ah, taák! S Bohom!

*

Pred sudcom.

Sudca: Boli ste už trestaný?

Zločinec: Nevieam sa rozpamätat pán veľkomožný. Toľko ale istotne viem, že v minulých päť rokoch som nebol odsúdený.

Sudca: Žkadiaľ to viete?

Zločinec: Lebo za celý ten čas som bol zavretý.

Budapešťianska bursa a úradným značením cien dňa 24. februára.

Obilie	Jakoť dľa hekt.	Za 100 kilogr.		Cenne papiere		Cenne papiere	
		od	do	Peniaze	Tovar	Peniaze	Tovar
Pšenica banátska	77-81	8.25	8.35	Štátny dlh.		Prvá uhor. poisť. spol.	
" pešťianska	77-81	8.20	8.30	Uhorská zlatá renta 4%	121.00	122.00	Pešť. uh. kupec. b.
" stolnobelehradská	77-81	8.15	8.25	" korunová renta 4%	99.50	99.55	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa ..
Raž (lito)	70-72	6.50	6.60	Uhorské regálové úpisy 4 1/2%	100.00	101.00	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie
Jadmen na krm.	60-62	4.50	4.70	" premiové úpisy	151.50	152.50	Záložné listy.
" na pátku	62-64	5.10	5.00	Uhorská tiskovo-segedínska poštická 4%	141.00	142.00	Uhorského pozem. úverkového ústavu 5%
" na várku	64-66	7.50	8.00	Uhorská žel. poštická 4 1/2% v zl.	122.25	123.25	Uhorského úver. záložného ústavu 4 1/2%
Ovos	59-41	5.90	6.10	" vyvážkové úpisy 4.5%	102.25	103.00	Uh. úver. ústavu s premiou 4%
Kukurica	73	3.40	3.50	Spoločná poštická v bet. peniazoch 4 1/2%	100.00	101.00	Peniaze.
Prosó		5.30	5.50	Žreby.			Cisársky dukát
Repica		11.00	12.50	Spolku „Jo sziv“	3.50	4.00	Dvadsat-frankovník
Ďatelínové semá, luc.		46.00	44.00	Uhorského „Červeného kríža“	8.50	9.00	Nemecká ríšska marka
" červené				Rakúskeho	20.00	21.00	Striebro
Svinská masť pešťianska		55.00	53.50	Bazília	6.50	7.00	
" vidiecka							

Knihtlačiareň Viktora Horvánszkého v Budapešti.